

Kolumna dofinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Zasady stosowania komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie

Komunalne osady ściekowe to pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych, które według ustawy o odpadach, mogą być wykorzystywane w rolnictwie:

- pod uprawę wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczane do produkcji pasz;
- do rekultywacji terenów przeznaczonych na cele rolne;
- do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu,
- do uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia i produkcji pasz.

Należy jednak pamiętać, że osad ściekowy jest surowcem potencjalnie niebezpiecznym, dlatego należy z nim postępować według ściśle określonych zasad. Możliwości zagospodarowania osadów ściekowych precyzuje ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 21) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 257) w sprawie komunalnych osadów ściekowych.

Prawo nakłada w tym względzie liczne obostrzenia oraz określa obszary wyłączone ze stosowania osadów ściekowych:

- tereny czasowo zamrożone i pokryte śniegiem; przyległe do brzegów cieków i jezior (konieczne zachowanie odległości 50m),
- tereny zalewowe, czasowo podtapiane i bagienne,
- grunty rolne o spadku przekraczającym 10%,
- tereny położone w odległości mniejszej niż 100 m od ujęcia wody, domu mieszkalnego lub zakładu produkcji żywności,
- grunty, na których rosną rośliny sadownicze i warzywa, z wyjątkiem drzew owocowych,
- grunty przeznaczone pod uprawę roślin jagodowych i warzyw, których części jadalne bezpośrednio stykają się z ziemią i są spożywane w stanie surowym w ciągu 18 miesięcy

poprzedzających zbiory i w czasie zbiorów,

- grunty wykorzystywane na pastwiska i łąki,
- grunty wykorzystywane do upraw pod osłonami.

Stosowanie komunalnych osadów ściekowych w działalności rolniczej, jest możliwe po spełnieniu bardzo restrykcyjnych warunków. Podstawą jest stabilizacja osadów, czyli pozbawienie ich zdolności do zagniwania oraz eliminacja zagrożenia dla środowiska, życia i zdrowia ludzi.

W tym celu powinny być one odpowiednio przygotowane, poprzez poddanie ich obróbce biologicznej, chemicznej lub termicznej. We wspomnianym powyżej rozporządzeniu Ministra Środowiska, określone zostały wymogi pod względem: zawartości substancji organicznej, azotu ogólnego, fosforu ogólnego, metali ciężkich, wapnia i magnezu, obecności bakterii chorobotwórczych z rodzaju Salmonella oraz liczby żywych jaj pasożytów. Dlatego obowiązkowo przed zastosowaniem, osady należy zbadać, podobnie jak grunty na które mają trafić. Komunalne osady ściekowe mogą być przekazywane właścicielowi gruntów wyłącznie przez producenta tych osadów, który odpowiedzialny jest za przebadanie i prawidłowe ich zastosowanie. Wytwórca powinien przekazać rolnikowi wyniki badań jakości osadów i gruntów oraz informacje o dawkach osadów, które można stosować na poszczególnych gruntach! Obowiązkiem wytwórcy komunalnych osadów ściekowych jest również pisemne powiadomienie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o zamiarze przekazania tych osadów użytkownikowi ziemi, na której te osady mają być stosowane, na co najmniej 7 dni przed przekazaniem. Należy pamiętać, że osady ściekowe muszą być wymieszane z gruntem nie później niż następnego dnia po ich przetransportowaniu bez możliwości ich magazynowania. Rolnik jest zobowiązany do przechowywania wyników badań, karty przekazania odpadu oraz informacji o zastosowanych dawkach osadów

przez okres 5 lat. Brak wymaganej dokumentacji, w przypadku kontroli na miejscu przeprowadzanej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie spełniania wymogów CC, może skutkować nałożeniem sankcji na dopłaty bezpośrednie.

Niedopuszczalne i zagrożone karą jest przyjmowanie i stosowanie na gruntach rolnych osadów ściekowych niewiadomego pochodzenia, bez umowy z wytwórcą komunalnych osadów ściekowych. Według obowiązujących przepisów prawa jest to wykroczenie, a w określonych przypadkach nawet przestępstwo, z racji zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Ze względu na ciągłe problemy z prawidłowym zagospodarowaniem komunalnych osadów ściekowych, Ministerstwo Środowiska opracowało „Strategię postępowania z komunalnymi osadami ściekowymi na lata 2019-2022”. W dokumencie tym zawarto najważniejsze problemy oraz różne sposoby ich rozwiązania, a także wskazano cele strategiczne w perspektywie do 2022 r. Planuje między innymi zmianę przepisów polegającą na wprowadzeniu obowiązku uzyskania zezwolenia przez rolnika na stosowanie komunalnych osadów ściekowych w celach rolniczych, zaostrezenie przepisów sankcyjnych oraz przeniesienie odpowiedzialności na rolnika za właściwe ich stosowanie.

JUSTYNA KAPITAN
Dział Rolnictwa Ekologicznego
i Ochrony Środowiska

Źródło:
Ustawa o odpadach
z dnia 14 grudnia 2012 r.
(Dz. U. z 2013 r. poz. 21),
Rozporządzenie Ministra Środowiska
z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie
komunalnych osadów ściekowych
(Dz.U. z 2015 r. poz. 257)

Treści zawarte w publikacji
nie stanowią oficjalnego stanowiska
organów Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Katowicach